

Stanisław Kowalski

Wierzchowie, pow. Kraków. Jaskinia Mamutowa

Informator Archeologiczny : badania 8, 17-18

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

do kręgu kultur wstęgowych, zasiedlającymi pogranicze zastoiska pyrzyckiego.

TOMASZÓW, pow. Szydłowiec
Stanowiska I i II

Zakład Epoki Kamienia
Instytutu Historii Kultury Mate-
rialnej PAN w Warszawie

Badania prowadził doc.dr Romuald Schild oraz
mgr mgr Halina Królik, Jolanta Janiec, Maria
Marczak, Jadwiga Mościbrodzka i dr Bogdan Bal-
cer. Finansował IHKM PAN. Drugi sezon badań.
Kopalnia krzemienia czekoladowego późnego pa-
leolitu /?/, mezolitu, neolitu i wczesnego okresu
brązu /?/.

Stanowisko I /kopalnia/

Otworzono jeden wykop o powierzchni 110 m², który ujawnił obec-
ność kilkunastu szybów górniczych z których 6 wyeksplorowano całkowi-
cie lub prawie całkowicie w dwóch przegłębieniach I i II. Szyby przecina-
ją piaski, utwory spłukiwania i krioturbację środkowego i górnego Włrmu,
zagłębiając się w krzemienionośne gliny krasowe silnie zinwoulowane. Głę-
bokość szybów waha się od 3,5 m do 4,5 m. Ich szerokość od 1,20 m do po-
nad 3 m. Wyróżniono co najmniej trzy typy szybów. Chronologicznie szy-
by wiążą się z wieloma okresami eksploatacji, najpewniej związane są z
mezolitem i kulturami wstęgowymi /łącznie z lendzielską/ wczesnego i
środkowego neolitu.

Na stanowisku II kontynuowano eksplorację rozległych pracowni cy-
klu wiślańskiego, a ponadto otwarto i zakończono eksplorację wykopu III,
również zawierającego w przewodzie materiały późnego mezolitu.

WIERZCHOWIE pow. Kraków
Jaskinia Mamutowa

Muzeum Archeologiczne w Kra-
kowie

Badania prowadził mgr Stanisław Kowalski. Finan-
sowali: Muzeum Archeologiczne w Krakowie i KZA
w Krakowie. Jedenasty sezon badań. Paleolit górny
- osadnictwo jaskiniowe.

Skoncentrowano się na pracach technicznych związanych z zakończe-
niem badań w Jaskini. Ponadto prowadzono eksplorację w nowozałożonym

wykopie IV A, usytuowanym w środkowej części Jaskini między wejściem do prawego, bocznego korytarza a progiem skalnym, odgraniczającym układ stratygraficzny tej części obiektu jaskiniowego od takiegoż układu w przedniej części jaskini. Wykop założono w miejscu, w którym istniała potencjalna możliwość uchwycenia in situ poziomu z płoszczami z ciosu mamuta.

W wyniku eksploracji stwierdzono, że z poszukiwań J. Zawiszy w XIX w. zachował się tu dość duży fragment utworu lessowego z gruzem z nielicznymi wyrobami krzemiennymi kultury wschodniograweckiej. Pod poziomem lessu osiągnięto strop warstwy VI, która w innych miejscach Jaskini dostarczyła wyrobów kultury jeźzmanowickiej. Innych warstw - potencjalnych nosicieli zespołu z płoszczami ciosu mamuta nie stwierdzono.

WOŁOWICE, pow. Kraków
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
w Krakowie

Badania prowadziła mgr Anna Dagnan-Ginter. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie i KZA w Krakowie oraz Zespół do badań stanowisk otwartych i lessowych przy Instytucie Archeologii UJ. Czwarty sezon badań. Stanowisko otwarte. Górnopaleolityczna kopalnia krzemienia oraz krzemieniarskie pracownie nakopalniane górnopaleolityczne i neolityczne.

Eksplorację prowadzono w obrębie wykopu o powierzchni 18 m², który jest poszerzeniem wykopu ubiegłorocznego. Z wykopu pochodzi około 5000 wyrobów krzemiennych.

Natrafiono na dalszych 6 otworów wydobywczych zalegających do głębokości ok. 160 cm od współczesnej powierzchni, wiązanych z paleolitem górnym. Średnica otworów w górnych partiach dochodzi do ok. 2 m. Otwory eksploatacyjne drążone były w warstwie gliny krasowej zawierającej dużą ilość kongrecji krzemiennych. W partiach przydennych każdego z obiektów wystąpiła spora ilość węgli drzewnych a w całej miąższości otworów wydobywczych wyroby krzemienne. Dolna część otworów wypełniona była gliną i gliną spiaszczoną, a górna niektórych z nich piaskiem. Koncentrację wyrobów krzemiennych obserwowano w górnych, piaszczystych partiach otworów wydobywczych. W materiale krzemiennym przeważały odłupki z wstępnych faz obróbki. Występują też kongrecje ze śladami wstępnej zaprawy, pojedyncze obtupnie i rdzenie /kilka dwupiętowych/. Górne warstwy /gleba współczesna, jej podglebie, gleba subfossylna/ zawierały liczne